

Handläggare
Nicole Nyholm
Telefon: 08-50805905**Till**
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2025-03-27

Remiss Betänkandet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov

Dnr KS 2025/136

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd antar yttrandet som svar på Remiss Betänkandet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har ombetts att yttra sig till kommunstyrelsen angående utredningen "*Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov*" (SOU 2024:87). Av utredningen framgår flertalet förslag på förändringar i lagstiftningen för att underlätta informationsutbyte mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för brottsförebyggande insatser genom att möjliggöra att fler uppgifter delas i relevanta sammanhang. Förvaltningen ser positivt på intentionen att förstärka samverkan men vill samtidigt lyfta viktiga aspekter kring integritet och rättssäkerhet.

Bakgrund

Enligt regeringen är ett huvudsakligt skäl till att införa lagändringar som stödjer utökat uppgiftsutbyte behovet av att stärka det brottsförebyggande arbetet genom att möjliggöra en mer effektiv samverkan mellan skola, socialtjänst och brottsbekämpande myndigheter. Bakgrunden till lagändringarna är den ökande ungdomskriminaliteten och de svårigheter som idag finns i att dela relevant information mellan aktörer som arbetar med unga i riskzon för kriminalitet. Regeringen bedömer att nuvarande sekretessregler i vissa fall försvårar tidiga insatser och samordnade åtgärder, vilket kan leda till att unga inte får det stöd de behöver i tid. Genom att

införa sekretessbrytande bestämmelser och klargöra möjligheter till uppgiftsutbyte syftar lagändringarna till att förbättra samverkan och säkerställa att både förebyggande och skyddande insatser kan genomföras mer effektivt.

Ärendet

Betänkandet om ökat uppgiftsutbyte utgår från uppdraget att utreda behovet av sekretessbrytande bestämmelser och analysera samt lämna förslag på ändringar i befintlig lagtext, i syfte att stärka det brottsförebyggande arbetet.

I betänkandet avgränsas förslagen till att omfatta förbättrade möjligheter att lämna uppgifter till skolan, socialtjänsten och Statens institutionsstyrelse (SiS), då frågan om ökat uppgiftsflöde till brottsbekämpande myndigheter hanteras i lagrådsremissen *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen* från den 26 september 2024. En central utgångspunkt i förslagen är att ett utökat uppgiftslämnande ska syfta till att stärka dessa aktörers möjligheter att vidta åtgärder och insatser inom ramen för deras befintliga, författningsreglerade uppdrag. Därmed bör den mottagande aktörens faktiska behov av information i sin ordinarie verksamhet vara avgörande för om och i vilken utsträckning uppgifter ska delas. En utgångspunkt för föreslagna ändringar har varit att samtycke till informationsdelning även i fortsättningen bör eftersträvas i första hand. Utredningens förslag är att de föreslagna författningsförslagen ska träda i kraft den 1 juli 2026. Nedan redovisas de föreslagna ändringarna i utredningen som involverar socialtjänsten.

- Enligt 10 kap. 18 d § OSL får socialtjänsten lämna uppgifter om en elev till den skolenhet eleven tillhör om det finns en konkret risk för att eleven kan utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott. Uppgiften måste vara nödvändig för det brottsförebyggande arbetet och får endast lämnas ut om det inte bedöms olämpligt med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller andra särskilda skäl. Bestämmelsen gäller elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning.
- En utvidgning av 35 kap. 10 c § OSL, som idag ger Polismyndigheten rätt att lämna vissa uppgifter till socialtjänsten. Utvidgningen innebär att uppgifter om brottslig verksamhet kan lämnas utan krav på brottstyp eller allvarlighetsgrad. Även Säkerhetspolisen och Tullverket ska omfattas av rätten att lämna uppgifter. Den sekretessbrytande regeln föreslås även gälla gentemot SiS.

- En ny sekretessbrytande bestämmelse i 23 kap. 6 b § OSL, som innebär att skolan får utökade möjligheter att lämna uppgifter om enskilda till socialtjänsten även där uppgifterna inte omfattas av en orosanmälan, om uppgiften kan antas bidra till att förebygga brottslig verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Individ och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser både fördelar och utmaningar med de föreslagna författningsförslagen. En balans måste upprätthållas mellan behovet av stärkt informationsutbyte och skyddet av den enskilde individens integritet. Förvaltningen instämmer i behovet av ökad samverkan för att skydda unga i riskzon för kriminalitet, vilket bland annat kan möjliggöras genom utökade möjligheter till uppgiftsutbyte mellan relevanta aktörer. Samtidigt vill förvaltningen betona vikten av väl avvägda bedömningar vid informationsutbyte.

Socialtjänsten är en central aktör i det brottsförebyggande arbetet, men forskning och praxis visar att en helhetssyn kräver välfungerande samverkan. Insatser som sociala insatsgrupper (SIG), föräldraskapsstöd och tidiga samordnade insatser bygger på samverkan mellan olika aktörer. En etablerad modell som under året ska implementeras i Hässelby-Vällingby är SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid), som identifierar och stödjer barn och unga i riskzon. Ett effektivt brottsförebyggande arbete förutsätter en integrerad samverkan mellan olika samhällsaktörer och att nuvarande samverkansformer stärks och utvecklas.

I betänkandet adresseras viktiga aspekter att beakta, särskilt avseende de risker som kan följa av de föreslagna förändringarna. De förslag som anförs framstår som väl genomarbetade och balanserar behovet av informationsutbyte med rättssäkerhet och integritetsskydd.

Bland de föreslagna ändringarna föreslås att socialtjänsten, enligt 10 kap. 18 d § OSL, ska kunna dela uppgifter med skolan om det finns konkreta omständigheter som indikerar att en elev riskerar att begå eller utsättas för brott. Förvaltningen anser att det behövs en tydlig definition av "konkreta omständigheter" för att undvika godtyckliga bedömningar. Utökade möjligheter för socialtjänsten att ta del av uppgifter kan förbättra arbetet med tidiga insatser för barn och unga. Samtidigt måste integritetsskyddet säkerställas. På samma sätt kan den del av förslaget som avser att skolor ska kunna dela mer information vid skolbyten bidra till trygghet och kontinuitet i stödinsatser, men informationsöverföringen måste alltid ske med försiktighet. Det finns en risk att elever stigmatiseras och att

integritetsskyddet undermineras om känsliga uppgifter delas rutinmässigt.

I betänkandet lyfts behovet av att skolan ska kunna lämna ut relevanta uppgifter till socialtjänsten, även i situationer där oron inte nödvändigtvis föranleder en orosanmälan enligt 14 kap. 1 § SoL. Förslaget är åldersneutralt och syftar till att möjliggöra informationsutbyte även för elever över 18 år, där socialtjänsten fortsatt har ett ansvar. Förvaltningen ser positivt på möjligheten att skolan får lämna uppgifter till socialtjänsten även utan en formell orosanmälan. Att författningsförslaget är åldersneutralt och inkluderar unga över 18 år i detta informationsutbyte kan stärka det brottsförebyggande arbetet. Socialtjänstens ansvar kvarstår även efter 18-årsdagen, och stödjande insatser enligt socialtjänstlagen är inte åldersbegränsade. Samtidigt finns en risk att ökat informationsutbyte minskar tilliten till berörda aktörer. Om unga känner osäkerhet kring vilken information som delas riskerar det att medföra att de som behöver stöd avstår från att söka det. Tydliga riktlinjer för informationshantering och transparens i kommunikationen är därför nödvändiga. Förvaltningen ser det som positivt att förslaget betonar att medgivande till informationsdelning och utbyte av sekretesseftergift ska eftersträvas.

Förvaltningen är positiv till förslagen om utökade möjligheter för socialtjänsten att ta del av uppgifter från Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket och skolan, då dessa kan vara av betydelse för socialtjänstens bedömning av behov och insatser för enskilda. Samtidigt betonar förvaltningen vikten av att informationsdelning sker restriktivt och endast när det finns ett tydligt syfte och behov, för att värna den enskildes integritet och undvika onödig uppgiftsöverföring.

Förvaltningen förespråkar att definitioner och tillämpningsregler bör kommuniceras grundligt vid implementering av ändringarna, för att minimera risken för godtycklig tillämpning. En alltför långtgående tillämpning av sekretessbrytande regler kan innebära en ökad risk för integritetsintrång. De föreslagna lagändringarna innebär även utökad behandling av personuppgifter, vilket kräver noggrann hantering för att säkerställa rättssäkerhet. Proportionalitetsprincipen bör vara vägledande, särskilt när det gäller barn och unga. Informationsdelning måste föregås av riskbedömningar och hänsyn tas till Barnkonventionens bestämmelser om barns rätt till integritet och skydd mot godtyckliga ingrepp.

förvaltningen förespråkar att resurser och kompetensutveckling behöver säkerställas för att möjliggöra en rättssäker implementering.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Sofia Björkvall
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remiss - Betänkandet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)
2. Följebrev Betänkandet – Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet – skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2025-03-03
Sofia Björkvall, Avdelningschef	2025-03-03